■ سال بیست و هفتم ■ شماره ۷۷۴۴ ■ دوشنبه ■ ۱۹ مهر ۱۴۰۰

ایران

صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: مهدی شفیعی
سردبیر: جواد دلیری

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: شرکت چاپ جام‌جم / سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
چاپخانه همشهری
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
تهران خیابان خرمشهر شماره ۱۶ / پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۱/۵۱ | اذان مغرب ۱۷/۵۲ | نیمه شب شرعی ۲۳/۱۰ | اذان صبح فردا ۴/۴۵ | طلوع آفتاب فردا ۶/۰۸

سخن روز

امام علی(ع):
کمک مالی کردن به برادر دینی، روزی را زیاد می کند.
میزان الحکمه، جلد ۴، صفحه ۴۴۳

اصغر فرهادی: هیچ فیلمی نمی‌تواند ادعا کند که کل جامعه یک کشور را نشان می‌دهد

وقتی دو سال پیش شروع به نوشتن فیلمنامه کردم - که وقت زیادی هم گرفت - ایده‌های زیادی در سر داشتم. یکی از ایده‌های اصلی این بود که فردی را تصویر کنم که بالا می‌رود و بعد مثل سقوط آزاد پایین می‌آید. آنچه برایم جذابیت داشت این بود که وقتی کسی کار درستی انجام می‌دهد، دیگر اجازه اشتباه کردن را به وی نمی‌دهیم. دیگر چنین افرادی نمی‌توانند، اشتباه کنند و همیشه باید مثل آن لحظه از زندگی‌شان عمل کنند. هیچ فیلمی واقعاً نمی‌تواند ادعا کند که کل جامعه یک کشور را نشان می‌دهد، بویژه کشوری که مثل ایران از تاریخی کهن برخوردار باشد اما اگر فیلمی را بدرستی بسازید می‌توان گفت فیلم منعکس کننده بخش کوچکی از جامعه است. به‌همین دلیل دوست ندارم جامعه‌ای را براساس یک فیلم قضاوت کنم.

بخشی از سخنان کارگردان فیلم «قهرمان» در گفت‌وگو با ددلاین

تو را حکایت ما مختصر به گوش آید
که حال تشنه نمی‌دانی ای گل سیراب
اگر چراغ بمیرد صباحه غم دارد
و گر بریزد کتان چه غم خورد مهتاب

بوستان سعدی

نـــگاره
نیما شاه میری

خزان

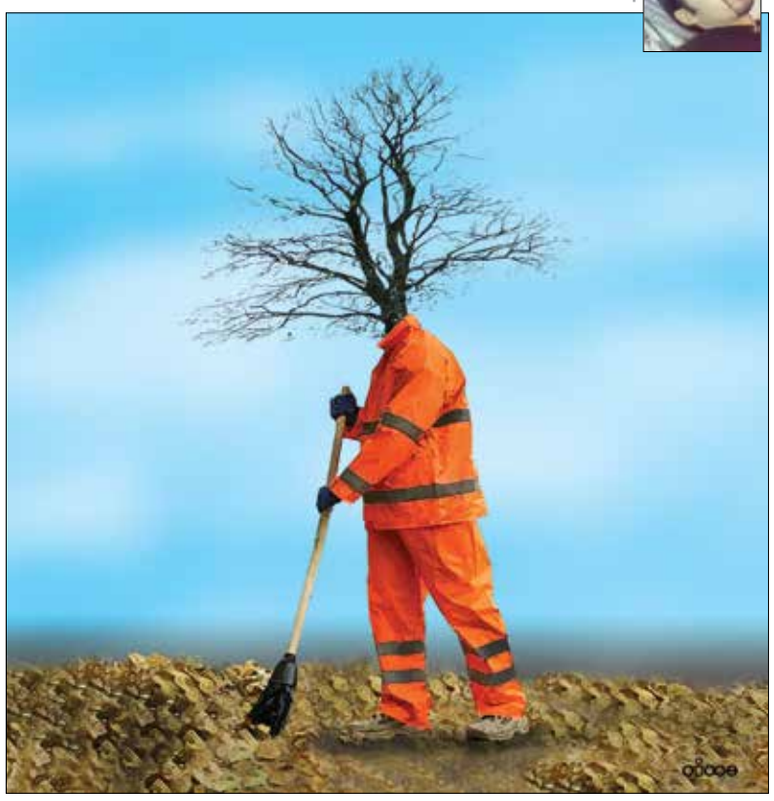

به افتخار هشتاد و دو سالگی محمدرضا شفیعی کدکنی، ادیب، نظریه پرداز و شاعر پیشکسوت

ماندگار و ماندنی در تاریخ ادبیات فارسی

مریم‌شهبازی
خبرنگار

برخی نیازی به معرفی ندارند، همچون محمدرضا شفیعی کدکنی که نه تنها چهره‌ای شناخته شده میان جامعه دانشگاهی به‌شمار می‌آید بلکه حتی مردم و دوستداران ادبیات هم او را می‌شناسند. مصداق این گفته را می‌توان در آن کلاس‌های مشهور سه‌شنبه‌ها یافت. همان کلاس‌هایی که کافی است عاشق ادبیات باشیم تا حتی اگر گذرمان به آنها نیفتاده باشد حداقل وصفشان به گوشمان رسیده باشد. امروز هشتاد و دو سالگی این نویسنده، محقق، استاد دانشگاه و شاعر کشورمان است؛ سالروز ولادت ادیبی که حتی محدودیت‌های کرونایی هم کلاس‌های او را به تعطیلی نکشاند و طی ماه‌های گذشته او میزبانی جوانان و علاقه‌مندان ادبیات را در فضای مجازی برعهده داشته است. از این استاد زبان و ادبیات فارسی، نظریه پرداز ادبی و مصحح تا به امروز آثار متعددی در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته که تصحیح «تذکرة الاولیا» و البته مجموعه شعر «طفلی به‌نام شادی» از آخرین آنها محسوب می‌شوند.

پیر و پدری مهربان

یادداشت

مریم حسینی
پژوهشگر و استاد دانشگاه الزهرا

بگذارید درباره استاد شفیعی کدکنی از نگاه یکی از شاگردان قدیمی ایشان صحبت کنم؛ از منظر یکی از قدیمی‌ترین افرادی که از محضر استاد بهره برده است. هنوز آن نخستین جلسات به خاطرم مانده، بهمن ماه سال ۱۳۶۲ وارد دانشگاه تهران شدم، ما از اولین گروه‌های دانشجویان رشته ادبیات بعد از انقلاب بودیم که قدم به دانشگاه تهران گذاشتیم و این شاگردی تا سال ۱۳۷۶، دقیقاً ۱۴ سال ادامه یافت؛ دوره‌ای که از نخستین ترم کارشناسی آغاز شد و تا مقطع دکتری که استاد شفیعی کدکنی، استاد راهنمای من بود، ادامه پیدا کرد. همین دوره طولانی شاگردی سبب شد که همواره سایه ایشان حضوری پررنگ بر زندگی‌ام داشته باشد. نه تنها من، شما پای گفته‌های هر یک از شاگردان استاد شفیعی کدکنی که بنشینید، بی هیچ اغراقی گفته‌های من را تصدیق خواهند کرد، اینکه برای همه ما ایشان در حکم پیر و پدری مهربان است. استاد شفیعی کدکنی سال‌های بسیاری از زندگی‌اش را صرف تحقیق و تألیف و تصحیح در حوزه متون عرفانی کرده است و از همین بابت رد پای پررنگی از بهترین خصائل اخلاقی شیوخ صوفیه در خود ایشان هم دیده می‌شود. برخلاف برخی استادان صاحبنام، ایشان هیچ خساستی در مواجهه با دانشجویان و علاقه‌مندان ادبیات به خرج نمی‌دهد و همواره از شاگردان خود حمایت می‌کند، چه در دوره دانشجویی آنان و چه حتی بعد از اتمام دانشگاه هم تا حد ممکن از هیچ حمایتی دریغ نمی‌کند. البته شاید شرایط کلاس‌هایی که من طی آن ۱۴ سال در آنها حضور داشتم، متفاوت از کلاس‌های امروز که اغلب پرسش‌محور هستند، باشد. اغلب آنهایی که همچون من افتخار حضور در کلاس‌های ایشان را داشته‌اند، می‌دانند اینکه ما هر کاری می‌کردیم تا افزون برکلاس‌های خودمان، در هر کلاسی که از سوی ایشان برپا می‌شد شرکت کنیم یعنی چه. البته بی دلیل هم نبود، جزوات آموزشی هر کلاس که تکمیل می‌شد ما در نهایت مجموعه‌ای ارزشمند، در حد یک کتاب در اختیار داشتیم. استاد شفیعی کدکنی گذشته از اخلاق بسیار خوش، حافظه‌ای مثال زدنی نیز دارد و بی هیچ تعارف و اغراقی طی تمام این سال‌ها، به عنوان استاد و مدرس دانشگاه نقش بسزایی در پیشبرد و اعتلای عرصه ادبیات ایفا کرده است. تلاشی که تنها برای بهبود وضعیت علمی دانشجویان نبوده و حتی حرکت به سوی جامعه‌ای بهتر را هم شامل می‌شده است. می‌دانم که استاد به رغم خدمات فرهنگی و ادبی بسیار به کشورمان، هنوز هم آرزوهای بسیاری دارد؛ آرزوهایی که البته شخصی نیستند و مقصودشان اعتلای هرچه بیشتر فرهنگ و ادبیات این سرزمین است. امیدوارم عمری طولانی با سلامتی نصیب ایشان شود تا همه این آرزوها محقق شوند و ما بیش از پیش افتخار بهره‌مندی از محضرش را پیدا کنیم.

استثناء در تاریخ فرهنگ

یادداشت

فتح‌الله مجتبایی
استاد ادیان و عرفان تطبیقی

بیش از شصت سال از دوستی‌ام با محمدرضا شفیعی کدکنی می‌گذرد. آغاز این دوستی به سال‌های دوره دانشجویی بازمی‌گردد. زمانی که دانشجوی دوره کارشناسی دانشگاه تهران بود، هرچند بعدتر در مجله سخن نیز همکار شدیم و حالا سال‌ها از آن دوران می‌گذرد. طی این دهه‌ها در حیطه‌های مختلفی با یکدیگر همکاری داشته‌ایم و من خوشحال هستم که دوستی‌مان عمری دیرینه دارد. بر اساس همین شناخت هم معتقدم که دکتر شفیعی کدکنی یک استثناء در تاریخ ادبیات سرزمین‌مان به‌شمار می‌آید. ایشان به هر زمینه‌ای که وارد شده و کار کرده در قامت یک متخصص سابقه دار و مجرب درخشیده؛ چه در تحقیقات ادبی و چه در نقد ادبی و همچنین شناخت شعر. البته آنهایی که با استاد شفیعی کدکنی و آثارشان آشنا هستند می‌دانند که وی یکی از بهترین شاعران دوران معاصرمان نیز هست. از همین بابت هم تأکید دارم که او یک استثناء است.

همین حالا که از این دوست قدیمی می‌گویم یکی از گرانبهاترین نوشته‌های او مقابل من، روی میز است؛ تصحیح «تذکرةالاولیا» که بی‌تردید یک کارستان است، شاهکاری که پیش‌تر مشابه آن را کسی ننوشته و بعید می‌دانم در آینده هم بهتر از آن در دسترس علاقه‌مندان قرار بگیرد. شفیعی کدکنی زندگی اش را به تدریس و تحقیق اختصاص داده، او آنقدر برای آموزش شاگردان خود درحد کمال کوشیده که اغلب دانشجویان دیروزش، امروز از جمله استادان نامی در عرصه‌های مختلف ادبیات هستند. در سالروز تولد محمدرضا شفیعی کدکنی که یکی از ماندنی و ماندگارترین ستون‌های ادبی و فرهنگی‌مان محسوب می‌شود آرزوی سلامتی و عمری طولانی برای او دارم.

مرز باریک دوست و دشمن

پیشنهاد

جمال رحمتی
کاریکاتوریست

فیلم «نارنگی‌ها» را دوست دارم. و به افراد بسیاری پیشنهاد کردم این فیلم را ببینند. بعد از دیدن فیلم احساس مرا نسبت به فیلم پیدا کردند. این فیلم به کارگردانی، نویسندگی و تهیه‌کنندگی زازا اوروشادزه است که محصول مشترک کشورهای استونی و گرجستان است و در سال ۲۰۱۳ ساخته شده است. نارنگی‌ها نامزد بهترین فیلم غیرانگلیسی زبان گلدن گلاب ۲۰۱۵ است و داستان درباره نزاع‌های آبخازیاست که در سال ۱۹۹۲ صورت گرفته است.

با توجه به فضای کنونی دنیایی که در آن زندگی می کنیم، بخصوص اتفاقاتی که در خاورمیانه رخ داده است، دیدن این فیلم خوب است. فیلمی که دنیا را به صلح ترغیب می‌کند.

داستان فیلم در یکی از مناطق روستایی در آبخازیای گرجستان اتفاق می‌افتد. جایی که کشاورزان استونیایی برای پرورش باغ‌های نارنگی سکنی گزیده‌اند. با شروع جنگ اکثر استونی‌های ساکن در منطقه به سرزمین خود بازگشتند اما دو نفر از آنان در روستا باقی ماندند تا نارنگی‌های فصل را برداشت کنند و ....

باید بگویم که این فیلم بسیار خوش ساختی است و از سوی دیگر فیلمنامه بسیار خوب و قوی هم دارد. همچنین به لحاظ کارگردانی و به لحاظ ترکیب‌بندی و رنگ، تصاویر قوی، حرفه‌ای و زیبایی دارد. در حقیقت تمام عناصر دست به دست هم داده‌اند تا دیدن یک فیلم دلچسب را برای مخاطب رقم بزنند. خصوصاً که سنجیدگی در نوشتن فیلمنامه بسیار محسوس بود.

بیشترین نکته‌ای که در فیلم در من تأثیر گذاشت تم ضد جنگ آن بود. پیام کارگردان بسیار واضح است. زازا اوروشادزه در این فیلم می‌خواهد بگوید اکثر آدم‌هایی که با هم می‌جنگند اصلاً همدیگر را نمی‌شناسند و مجبورند در دفاع از خود بجنگند. این فیلم به یک مسأله انسانی پرداخته است. آدم هایی که از هم شناختی ندارند و در موقعیت دوست و دشمن قرار می‌گیرند.

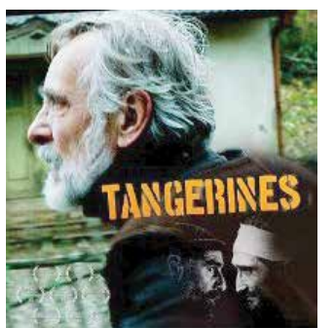

■ **نارنگی‌ها**
■ **کارگردان و نویسنده : زازا اوروشادزه**
■ **بازیگران: لمبیت اولفساک، المونوگانن، میخاییل مسخی، گئورگی ناکاشیدزه و رایووترس**

عکس نوشت

«هم خانه» نام نمایشگاهی است که آثار هنرمندان افغانستانی مقیم ایران در آن به نمایش درآمده است. این نمایشگاه روز جمعه ۱۶ مهرماه در دو گالری استاد ممیز و خانه هنرمندان ایران افتتاح شده است و تا ۲۶ مهرماه از ساعت ۱۵ الی ۲۰ میزبان علاقه مندان هنرهای تجسمی خواهد بود. هنرآنلاین گزارش تصویری از نمایشگاه منتشر کرده است.

سیره رسول خدا(ص)-۸

دعوت به آیین اسلام از طریق گفت‌وگو

رسول رحمت

اسماعیل علوی
دبیر گروه پایداری

جذب دل‌ها و هدایت عقل‌ها محور فعالیت تبلیغی کلیه انبیای الهی بوده است. پیامبر گرامی اسلام نیز از هر طریق ممکن تلاش می‌نمود تا فاصله میان دل‌ها و عقل‌ها را به حداقل برساند. بدین‌منظور در مواجهه با یهود و نصارا و حتی مشرکان برعقاید صحیح و قابل قبولشان تأکید می کرد تا آن عقاید را پلی برای ارتباط و پشتوانه ای برای ارائه عقاید جدید قرار دهد.

پیامبر اکرم(ص) با هدایت قرآن، مأموریت یافت تا اهل کتاب را این‌گونه به عقاید مشترک فراخواند: بگو ای اهل کتاب بیایید بر سر سخنی که میان ما و شما یکسان است بایستیم، که جز خدا را نپرستیم و چیزی را شریک او نگردانیم و بعضی از ما بعضی دیگر را به جای خدا به خدایی نگیرد. پس اگر اعراض کردند، بگویید شاهد باشید که ما مسلمانیم (آل عمران آیه ۶۴). همچنین در سوره عنکبوت خطاب به مسلمانان می‌گوید: و با اهل کتاب جز با شیوه ای احسن(نیکوتر) مجادله مکنید، مگر با کسانی از آنان که ستم کردند و بگویید به آنچه به سوی ما نازل شده و آنچه به سوی شما نازل شده ایمان آوردیم و خدای ما و شما یکی است و ما تسلیم اوییم (عنکبوت آیه ۴۶).

در این آیه‌ها و مشابه آن به شیوه تبلیغی مورد نظر خداوند در مواجهه با صاحبان سایر عقاید برمی‌خوریم که شیوه‌ای در عمل مبتنی بر یافتن نقاط اشتراک گروه های مختلف است، تا از طریق آن کار دعوت سامان یابد و از راه مشترکات وارد جزئیات شوند. این شیوه و روش منطقی در سیره رسول خدا(ص) موج می‌زند. چه در دوران مکه و چه در دوران مدینه. روش پیامبر در تبلیغ دین تأکید بر قدر مشترک ادیان که همان عقیده به توحید و کمک گرفتن از مشترکات برای اقناع مخاطبان بود. رسول گرامی اسلام با بهره‌گیری از تعالیم وحی روش منطقی را با روی گشاده درهم آمیخته و پذیرای همگان بودند و همواره درصدد یافتن دوستان و معاشران جدید به شکار دل‌ها می‌پرداختند. این امر به گسترش دامنه دعوت به افراد، قبایل، شهرها و روستاهای دور و نزدیک منجر شد.

پیامبر اکرم(ص) هیچ گاه به امید مراجعه افراد و قبایل به ایشان منتظر نمی‌ماند، بلکه همواره در پی یافتن گوش‌های شنوا و دل‌های حق‌پذیر و کام‌های تشنه هدایت بود. امیرالمؤمنین علی(ع) تعبیر رسایی در این‌باره دارد و می‌فرماید: «طبیب دوّار بطبّه» او (رسول خدا) طبیب سیاری بود که هرجا به معالجه و شفای بیماران روحی، اخلاقی و فکری نیاز بود به آنجا می‌شتافت و با دلسوزی و شفقت تمام آنان را درمان می‌کرد؛ دلسوزی پیامبر برای هدایت مردم آنچنان بود که خداوند آن حضرت را خطاب قرار داده و می‌گوید: شاید اگر (آنان) به این سخن ایمان نیاورند تو جان خود را از اندوه در پیگیری کارشان تباه کنی (کهف آیه ۶) یا در جای دیگر می‌فرماید: قرآن را بر تو نازل نکردیم تا به رنج افتی (طه آیه ۱و۲) و تو وکیل و اختیاردار آنان نیستی (انعام آیه ۱۰۷) تو تنها تذکردهنده‌ای و بر آنان سلطه نداری (غاشیه آیه ۲۱) این آیات از سویی شفقت و مهربانی زایدالوصف پیامبر را نسبت به انسان‌ها می‌رساند و از سوی دیگر گویای روش و سیره نرم و ملایم پیامبر اکرم(ص) در کار دعوت و تبلیغ است که دل‌های مردم را مخاطب قرار می‌داد. در طبقات ابن سعد آمده است: شیوه پیامبر از آغاز دعوت علنی این بود که هر هنگام صبح به منزلگاه‌های حجاج در عکاظ، مجنبه و ذی‌المجاز می‌رفت و آنان را با ملاطفت به دین حق دعوت می‌کرد. طبری مورخ مشهور نیز در کتاب خود می‌نویسد: پیامبر از ورود هیچ تازه واردی از عرب که دارای نام و شهرت و شرافتی بود مطلع نمی‌شد مگر آنکه به نزد او می‌رفت و دعوت خویش را به او عرضه می‌کرد.

هنرمندان در فضای مجازی

فضای مجازی علی‌الخصوص اینستاگرام هنرمندان طی روزهای گذشته همچنان درگیر درگذشت عزت‌الله مهرآوران و سالگرد درگذشت خسرو آواز ایران محمدرضا شجریان بود و البته خبرهایی که چهره‌های فرهنگی و هنری از فعالیت‌های اخیرشان منتشر کردند.

■ **چهره‌ها**

همایون شجریان هم که برای برگزاری اولین سالگرد پدرش محمدرضا شجریان به طوس رفته بود، بر مزار پدر آوازخوانی کرد و فیلمی از این آوازخوانی در فضای مجازی بسیار دیده و دست به دست شد. آوازخوانی همایون با بغض همراه بود و پیش از این هم درآستانه اولین سال فقدان شجریان، او قطعه‌ای را به همین مناسبت منتشر کرد. در این مراسم افسانه، رایان و دیگر فرزندان استاد شجریان و علیرضا شجریان برادر او به همراه همایون شجریان در محل آرامگاه حضور داشتند. کیخسرو پورناظری موسیقیدان ایرانی هم در استوری اینستاگرام خود با انتشار عکسی از محمدرضا شجریان، شعری از سعدی نوشت: «صبر بسیار بباید پدر پیر فلک را/ تا دگر مادر گیتی چو تو فرزند بزاید»

مارال فرجاد در اینستاگرام خود عکسی از دیدارش با گیزلا وارگا سینایی منتشر کرد و خبر داد که این نقاش مجارستانی‌تبار ایرانی و همسر اول خسرو سینایی قرار است خاطراتش را در قالب یک پادکست منتشر کند. فرجاد در توضیح عکس نوشت:« نام: گیزلا سینایی، تک تک سلول‌هاش عاشق، داشت می‌گفت من عاشق خسروام، جاش خیلی خالیه کنارم. می‌گفت ۵۰ سال پیش عاشق شدم. ۵۰ سال است تهران زندگی می‌کنم و عاشق ایرانم. ۵۰ سال است عاشقم و ۵۰ سال عاشقانه خسرو را پرستیدم. گیزلا همسر خسرو سینایی تمام خاطراتش در تهران را به صورت کتاب نوشته و آن را بزودی به صورت پادکست هم منتشر خواهد کرد.»

■ **چه خبر؟**

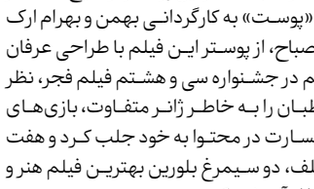

مسعود امینی در استوری اینستاگرامش خبر داد که عنوان بهترین فیلمبردار سال آسیا را برای فیلمبرداری فیلم سینمایی «دشت خاموش» در پانزدهمین دوره جوایز فیلم آسیا کسب کرده است. «دشت خاموش» که هم اکنون در سینماهای ایران در حال اکران است و نظر مثبت منتقدان و مخاطبان را به همراه داشته، در دو رشته بهترین کارگردانی و بهترین فیلمبرداری نامزد بود که جایزه بهترین فیلمبردار سال آسیا را به‌دست آورد.

بهمن ارک کارگردان فیلم «پوست» در اینستاگرامش از پوستر این فیلم سینمایی رونمایی کرد. ارک با انتشار این پوستر توضیح داد: «در آستانه اکران فیلم متفاوت «پوست» به کارگردانی بهمن و بهرام ارک و تهیه‌کنندگی محمدرضا مصباح، از پوستر این فیلم با طراحی عرفان بهکار رونمایی شد. این فیلم در جشنواره سی و هشتم فیلم فجر، نظر بسیاری از منتقدان و مخاطبان را به خاطر ژانر متفاوت، بازی‌های درخشان، سنت‌شکنی و جسارت در محتوا به خود جلب کرد و هفت نامزدی در رشته‌های مختلف، دو سیمرغ بلورین بهترین فیلم هنر و تجربه و بهترین موسیقی را از آن خود کرد. اکران سراسری این فیلم سینمایی از روز چهارشنبه ۲۱ مهرماه، توسط مؤسسه بهمن سبز آغاز خواهد شد.»

محسن قرایی هم در استوری اینستاگرامش خبر از حضور فیلمش در جشنواره سائوپائولو داد. او نوشت: «نخستین حضور فیلم «بی‌همه چیز» محسن قرایی در عرصه بین‌المللی. این فیلم به سائوپائولو خواهد رفت.»

■ **تازه‌های نشر**

نشر ثالث با انتشار پوستری در اینستاگرام خود خبر از تخفیف ویژه محصولاتش به مناسبت هفته کودک داد. در توضیح این خبر آمده: «فروشگاه ایران‌مال نشر ثالث در ۳ روز پایانی هفته کودک (سه‌شنبه، چهارشنبه و پنجشنبه) با ۱۵ درصد تخفیف کتاب و محصولات کودک و نوجوان آماده ارائه خدمت به شماست. این مجموعه همچنین در روز پایانی (پنجشنبه) برای کودک شما مسابقه نقاشی با موضوع «کتاب و کتابخوانی» تدارک دیده است. در این مسابقه به ۳ نفر برگزیده بن خرید کتاب اهدا می‌شود.»